

D/c. *Rejstřík archeologické klasifikace* (chronologicky dle epoch a kultur)

Pleistocén - geologic. stratigrafie (vt. jednotlivé paleolit. lokality) 57, 214a, 223, 224, 293, 295, 303, 316, 344, 448, 457, 476
Palcolit 151, 356, 463; - starý palcolit 214a, 217, 450-1, 453, 456, 462; - střední palcolit 214a, 217, 450, 451, 453, 456, 462 (levalloiská metoda 254-5, 261, 272, 414, 416, 460, vt. bohunicien); - taubachien 220; - micoquien 1-3, 265, 355, 430, 437, 440-1, 458-9, 477; - mladý palcolit 94, 117, 224, 362, 427, 436, 460, 473; - bohunicien 454-5, 260-1, 266, 354, 414, 422, 432, 442, 447; - szelcien 209, 252-6, 260, 265-6, 271, 292, 354-5, 365, 380, 415-6, 418, 420, 426, 428-9, 431, 443-4, 458, 461; - aurignacien 123, 147, 186, 250, 262-3, 266-7, 272-3, 414, 422, 425, 432, 435, 446, 454; - jerzmanowicien? 353; - míškovický typ 148, 266, 445; - gravettien / pavloviem 85-6, 94, 123, 125, 144-5, 153, 211, 249-50, 266, 275-8, 303-4, 347, 420-1, 438, 440, 476; - epigravettien 142, 269, 361, 436; - epiaurignacien 266, 269, 433, 436, 443; - magdalénien 1-3, 17, 87, 143, 146, 152-4, 214, 273, 345, 369, 375, 413, 422, 424, 438, 440, 455, 457, 477; - pozdní palcolit 155, 187, 345, 381, 417, 457, 465, 477; - pozdní paleolit / mezolit 127, 319, 466, 467.
Mezolit 419, 434, 452.
Neolit 77, 179, 264; - kultura s lincárním ker. 6, 31-34, 179, 280-2, 313-4, 334, 468; - kultura s vypíchanou ker. 51, 274, 334; - kultura s MMK 6, 31-4, 179, 268, 288, 334, 402.
Eneolit 26, 31-3, 74, 79, 80, 264, 465; - kultura s nálevkovitými poháry 381; - kultura jevišovická 464; - kultura se šňurovou ker. 54a, 317; - kultura se zvonc. poháry 22, 27, 58-9, 133, 139, 251, 270, 283, 468; - kultura protoúnětická 297.
Doba bronzová: kultura únětická 31-4, 47, 128-9, 131, 163, 289, 309, 313-4, 327, 335, 363, 401, 403; - věteřovská skupina 122, 126, 128-9, 134, 136, 287, 333, 378, 397-9, 401, 404; - kultura severopanonská 377; - kultura mohylová 92, 323, 373, 376, 403; - kultury popelnicových polí 4, 19, 26, 29, 33-4, 76, 78, 84, 102, 122, 126, 134, 287, 312-3, 323, 327, 331-3, 336-40, 373, 390-1, 395-7, 404.
Doba halštatská 41, 49, 121, 128, 279, 284, 301, 318, 364, 381-2, 469.
Doba laténská 27, 30, 34, 36-46, 48, 67, 76, 105, 169, 171-2, 308, 320, 327.
Doba stěhování národu 18, 53, 90, 130, 132, 174, 379, 381, 393, 400, 405, 472.
Doba slovansko-avarská 30, 69, 141, 164, 204.
Doba velkomoravská 35, 65-6, 68, 70-2, 91, 93, 95, 97-8, 100-3, 107, 109, 135, 163, 177, 180-5, 204, 188-9, 236, 290, 306, 321, 350, 359-60, 372, 374, 386, 388, 406, 409-10, 412, 474-5.
Mladší doba hradištní 73, 97, 99, 104, 106, 108, 141, 156-7, 162-3, 165, 178, 228, 258, 324, 341-2, 438, 371, 374, 384, 410, 471.
Vrcholný a pozdní středověk 7-10, 12, 16, 20-1, 23-4, 54, 60-2, 81-3, 89-89, 110-2, 119, 137, 149, 168, 173, 176, 188, 203, 205-6, 237-48, 285-6, 305, 307, 324, 328, 330, 367-8, 370, 384-5, 387, 392, 408.
Novověk 28, 63-4, 114-6, 137, 166, 168, 176, 302, 307, 322, 326, 328, 349, 351-2.

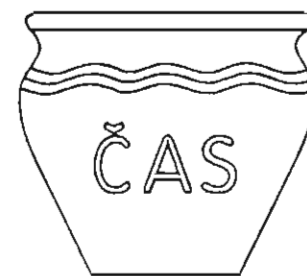
ACTA MUSEI MORAVIAE BIBLIOGRAPHISCHES REGISTER DER ARCHÄOLOGIE

Die archäologische Bibliographie von *Acta Musei Moraviae* wurde zum 100. Jahrestag ihrer Erscheinung zusammengestellt. Sie enthält auch einzelne in *Musei Francisci Annales* veröffentlichte Artikel, die in den Jahren 1896-1899 erschienen waren. Diese schlossen an einige durch die K. k. mährisch-schlesische Gesellschaft zur Beförderung des Ackerbaues, der Natur- und Landeskunde herausgegebene Periodika. Im Jahre 1900 wurde das Franzens-Museum der Landesverwaltung untergeordnet und zum Mährischen Landesmuseum (Moravské zemské museum) umbenannt. Im folgenden Jahre begann das Museum seine Zeitschrift in zwei voneinander unabhängigen Reihen, einer tschechischen und einer deutschen, herauszugeben. Die *Zeitschrift des Mährischen Landesmuseums* erschien in den Jahren 1901-1919, drei weitere Bände (*ZAMM N.F. I-III*) erschienen noch in den Jahren 1941-1943.

Die Entwicklung des Titels der Zeitschrift (insbesondere der tschechischen Reihe) war sehr kompliziert, so dass wir uns auf die Symbole beschränken müssen, die auf S. 3 angeführt sind. Die Jahrgänge werden einheitlich mit arabischen Ziffern angeführt.

Angesichts dessen dass auf dem Umschlag der traditionelle tschechische Titel *Časopis Moravského muzea* verkleinert wurde und auf den Sonderdrucken bereits fehlt, wird den Autoren dringend empfohlen, diese Zeitschrift künftig mit dem dominanten lateinischen Titel anzuführen, event. mit der Kürzung *AMM* und der Bezeichnung der betreffenden Reihe. Man muss jedoch damit rechnen, dass in den Bibliotheken dieses Periodikum unter dem einen oder dem zweiten Titel eingeordnet wird, nur in Ausnahmefällen unter beiden mit einem entsprechenden Hinweis.

Die wichtigsten Beiträge aus den Vorkriegsjahren sind zweifellos die drei bisher gründlichsten Arbeitsberichte über die Erforschung der Pekárna-Höhle von K. Absolon und R. Cížek. Im Einklang mit der fachlichen Einstellung der verantwortlichen Redakteure (V. Hrubý, V. Nekuda, M. Oliva) erschienen seit den 50. Jahren überwiegend Artikel über das Grossmährische Reich, über mittelalterliche Ortswüstungen und über das Paläolithikum. Die grösste Anzahl der Beiträge stammt aus der Feder von K. Valoch über die ältere und mittlere Steinzeit.

ZPRÁVY

ČESKÉ ARCHEOLOGICKÉ SPOLEČNOSTI
SDRUŽENÍ ARCHEOLOGŮ ČECH, MORAVY A SLEZSKA

ANNONCES DE LA SOCIÉTÉ TCHÉQUE D'ARCHÉOLOGIE

SUPPLÉMENT 45

ARCHEOLOGICKÉ VÝZKUMY V ČECHÁCH 2000

SBORNÍK REFERÁTŮ Z INFORMAČNÍHO KOLOKVIA

ARCHÄOLOGISCHE AUSGRABUNGEN IN BÖHMEN 2000

REFERATE AUS DEM INFORMATIONSKOLLOQUIUM

PRAHA 2001

Vydává Česká archeologická společnost - Sdružení archeologů Čech, Moravy a Slezska jako interní tisk.
Redaktor: PhDr. Karel Sklenář, DrSc. Adresa redakce: 118 01 Praha 1, Letenská 4. - ISSN 1211-992X.
Tento svazek byl vydán s finanční podporou Rady českých vědeckých společností v březnu 2001.

3	Úvod
4	Část první Aktuální problémy ochrany a záchrany archeologických památek
4	<i>V. Peša - P. Jenč:</i> Likvidace archeologických nálezů profesionálními detektoráři na severu Čech
5	<i>E. Ulrychová:</i> Archeologické nemovité památky okresu Jičín
6	<i>J. Beneš:</i> Optimální model archeologického terénního pracoviště a správné administrativní změny v Čechách
7	Část druhá Projekty nedestruktivní archeologie a stavebně historický průzkum
7	<i>M. Gojda:</i> Leteckoarcheologický průzkum v rámci projektu "Sídelní prostor pravěkých Čech" v r. 2000
8	<i>R. Křivánek:</i> Geofyzikální měření ARÚ AV ČR Praha na archeologických lokalitách v roce 2000
10	Část třetí Archeologie a přírodní vědy
10	<i>J. Šamata-L. Kovačiková-R. Kyselý:</i> Analýza zvířecích kostí z raně středověkého hradiště v Netolicích
10	<i>J. Beneš et al.:</i> Archeobotanické analýzy z výzkumu na stavbě hotelu Four Seasons, Praha, Alšovo nábřeží
12	<i>J. Šamata - L. Kovačiková - R. Kyselý:</i> Archeozoologické výzkumy v historickém jádru města Chebu
13	<i>J. Beneš - J. Kašpárek - K. Kubečková:</i> Diatomární analýzy středověkých a raně novověkých vodohospodářských zařízení v západních a jižních Čechách v roce 2000 (Gutštejn, Chanovice a Cuknštejn)
14	<i>L. Kovačiková:</i> Analýza zvířecích kostí z hradu Orlika, okr. Písek
15	Část čtvrtá Terénní výzkumy menšího rozsahu
15	<i>J. Svoboda - V. Peša - P. Jenč:</i> Pravěké nálezy v okolí České Lípy, Bezdězu, Doks a Ralska-Hradčan
17	<i>T. Mangel:</i> Záchraný archeologický výzkum polykulturní lokality v Libčanech, okr. Hradec Králové
17	<i>R. Bláha - P. Hejhal:</i> Záchraný výzkum na stavbě plynovodu v Nechanicích, okr. Hradec Králové
17	<i>P. Juřina:</i> Výzkum středověkého jádra starých Košíř (Praha 5)
18	<i>P. Juřina:</i> Výzkum pozůstatků barokního opevnění Prahy
19	<i>J. Beneš:</i> Archeologický výzkum podhradí hradu Rabí v roce 2000
20	Část pátá Rozsáhlé terénní výzkumy
20	<i>J. Prostředník:</i> Předstihový výzkum polykulturního naleziště Turnov - Maškovy zahrady
21	<i>Ž. Brnič:</i> Vliněves, okr. Mělník - předstihový záchraný archeologický výzkum v areálu pískovny
22	<i>J. Benešová - J. Kalferst:</i> Šestá sezóna záchraného výzkumu v Obědovicích, okr. Hradec Králové
23	<i>V. Vokolek:</i> Výzkum ve Slepoticích, okr. Pardubice v r. 2000
23	<i>V. Vokolek:</i> Výzkum v Opatovicích nad Labem, okr. Pardubice
23	<i>J. Šigl - V. Vokolek:</i> Pokračování výzkumu při výstavbě rodinných domků v Třebosicích, okr. Pardubice
24	<i>J. Šigl - V. Vokolek:</i> Plošný záchraný výzkum v Jaroměři, stavba Kimberly-Clark
24	<i>P. Juřina:</i> Polykulturní lokalita na náměstí 14. října na Smíchově (Praha 5)

25 **Část šestá Archeologie opevněných sídel středověku a novověku**

25	<i>I. Krutina - N. Profantová:</i> Pohřebiště v areálu hradiště v Klecanech, okr. Praha-východ
25	<i>J. Beneš - P. Hrubý:</i> Výzkum přemyslovského hradiště Na Jánu v Netolicích v roce 2000
28	<i>T. Durdík - V. Kašpar:</i> Výzkum hradu Zlenic v roce 2000
28	<i>T. Durdík - V. Kašpar:</i> Výzkum hradu v Říčanech v roce 2000
28	<i>T. Durdík - V. Kašpar:</i> Zjišťovací výzkum Hradu u Čtyřkoř v roce 2000
29	<i>T. Durdík - V. Kašpar:</i> Záchraný předstihový výzkum na Hradě Nižboru v roce 2000
29	<i>T. Durdík - Z. Procházka:</i> Zjišťovací výzkum hradu Lacemboku v roce 2000
29	<i>R. Grabolle - P. Hrubý:</i> Výzkum na nádvoří hradu a zámku Orlika nad Vltavou v roce 2000
30	<i>J. Beneš:</i> Výzkum horního hradu v Bečově nad Teplou v roce 2000
31	<i>P. Hrubý:</i> Výzkum tvrze Cuknštejna u Nových Hradů v roce 2000
32	<i>J. Frolík:</i> Praha-Hrad, Jiřské náměstí a Vikářská ulice: archeologický výzkum v roce 2000

33 **Část sedmá Urbánní archeologie**

33	<i>R. Bláha - M. Ježek:</i> Záchrané výzkumy v Hradci Králové
34	<i>J. Beneš:</i> Výzkum parkánu v Prachaticích
35	<i>P. Šebesta:</i> Záchraný archeologický výzkum v Chebu
35	<i>P. Hrubý - J. Valkony:</i> Archeologické výzkumy v historickém jádru města Vimperku v roce 2000
36	<i>A. Horáčková - O. Kotyza - L. Šmejda - J. Turek - P. Vařeka:</i> Předstihový výzkum na Dómském vrchu v Litoměřicích
38	<i>J. Podliska - M. Wallisová:</i> Záchraný archeologický výzkum na parcele domu čp. 37/II, Národní tř., Praha 1-Nové Město
38	<i>P. Starec:</i> Senovážné náměstí v Praze (výzkum při budování dispečinku kolektoru).
39	Rejstříky lokalit a kultur
47	Popisky k vyobrazením (za obr. 11)

Úvod

Jak je patrné z obsahu, sestaveného v souladu s původním programem (ovšem kromě těch textů, které redakce neobdržela), byla struktura jarního dvoudenního informačního kolokvia "Archeologické výzkumy v Čechách v roce 2000", konaného v Národním muzeu v Praze ve dnech 11. - 12. dubna 2001, poněkud obměněna. Podle návrhu dr. P. Vařeky a v jeho zpracování spolu s Mgr. J. Turkem se přihlášené referáty rozdělily do 7 námětových sekcí, následujících za sebou.

Sborník opět obsahuje pouze výtahy z referátů, které byly dodány písemnou formou nebo na disketě a které organizátoři kolokvia předali redakci, příp. redakce sama od autorů v týdnu od 5. do 10. 11. 2001 vyžádala. Organizační nedostatky, na nichž se redakce nepodílela a které se marně snažila přemoci, tentokrát bohužel způsobily značné zdržení publikace, jež vychází teprve na samém konci roku, a navíc v neúplné podobě. Hlavní výbor zajistí, aby v roce příštím se tato situace neopakovala. Těm, kteří se přičinili, aby sborník byl na poslední chvíli zachráněn alespoň v této podobě, redakce děkuje, a těm, jejichž příspěvky se bez jejich viny (ale i bez viny redakce, která na poslední chvíli udělala, co mohla) ve sborníku neobjevily, se omlouvá.

Karel Sklenář, redaktor sborníku

prostředí. Celkem pravděpodobná se mi tedy jeví možnost, že zkoumané potrubí je koncovým vyústěním rozsáhlého vodovodního systému, který se skládal z minimálně dvou zdrojů. Alespoň jeden z nich vedl vodou jednoznačně pitnou, bez organického znečištění. Další pak vedl vodu stále ještě vyhovující kvality, ve které se ale již lidské zásahy více projevíly.

Pylová spektra výplně vodovodního žlabu (Petr Pokorný): Pylová spektra tří mikrovrstev výplně vodovodního koryta se poněkud liší od běžných spekter z archeologických objektů středověkých měst. Nápadná je již sama nízká koncentrace pylových zrn v sedimentu, dále poměrně výrazné zastoupení pylu dřevin a relativně malé množství pylových zrn obilovin. Nejvýrazněji se tento charakter projevuje u nejspodnější zkoumané vrstvy (1546E-C), t.j. vrstvy, která se s největší pravděpodobností usadila ještě v době původní (vodovodní) funkce objektu. Vše ukazuje na to, že v korytu proudila relativně velmi čistá voda, která byla jímána z nějakého otevřeného zdroje. Zdroj vody měl charakter prameništěního mokřadu zachovalého v polopřirodním stavu. V blízkosti mohla růst jakási olšina a přímo na lokalitě porosty tužebníku (*Filiendula ulmaria*). Přítomnost spor rašeliníku (*Sphagnum*) ukazuje na relativně kyselé a živinami chudý charakter mokřadu. Pylová zrna lesních dřevin, spory kapradin (*Polypodiaceae*) a plavuně vidlačky (*Lycopodium clavatum*) zřejmě pocházejí z nepříliš vzdáleného lesního porostu. V souvislosti s lokalizací zdroje vody jsou velmi zajímavé nálezy redeponovaných pylových zrn tercierního stáří (*Carya*, *Liquidambar*, *Pinus haploxylon*, *Myricaceae*). Zdroj vody je třeba hledat v místě výskytu tercierních uloženin, odkud by pylová zrna mohla být erodována a posléze redeponována. Porovnáme-li navzájem složení pylových spekter všech tří analyzovaných vrstev výplně vodovodního koryta, můžeme pozorovat pravidelný posun v charakteru vrstev od nejstarší po nejmladší. Nejstarší vrstva (1546E-C) se jeví jako neméně znečištěná odpadem, zatímco vrstva nejmladší (1546E-A) již obsahuje poměrně velké množství pylových zrn pocházejících s největší pravděpodobností z odpadkového, případně fekálního materiálu.

Archeozoologické výzkumy v historickém jádru města Chebu

Jan Šamata - Lenka Kovačiková - René Kyselý (Archeos, Prachatice)

Na podzim roku 2000 byly analyzovány kosti ze tří lokalit nacházejících se v různých částech města Chebu:

1. Výzkum Chebského hradu, sonda před palácem. Celkem bylo určeno 1006 kostí. Vrstvy pocházejí z rozmezí *od doby hradištní až po 15. století*.
2. Výzkum v Dominikánské ulici, prostor u kostela sv. Václava. Kosti pocházejí z výplně objektu (patrně jímky) *ze 13. století*. Určeno bylo 103 fragmentů.
3. Dourčení výzkumu z roku 1976. Jedná se o studnu z traktu středověkého domu *ze 14. století* v Mincovní ulici, ze které bylo zanalyzováno 219 fragmentů.

Ad 1) Materiál byl rozdělen podle datování do 4. hlavních skupin (*doba hradištní, 13. stol., 14. století, 15. století*) a dvou přechodných (13./14. století a 14./15. století). Repräsentativní jsou díky velkému počtu kostí kontexty ze 13. a 14. století a z doby hradištní. Tur domácí je celkově nejvíce zastoupeným druhem (34%). U skotu se jedná převážně o středně staré jedince. Nejvíce se objevují kosti dlouhých končetin (stehenní, holenní, pažní), pánev a úlomky lopatek. Jde především o nejčistější partie z hlediska konzumace, na některých fragmentech je patrné opracování kuchyňskými nástroji. Nezanedbatelnou část tvoří i kosti zápěstí a zápěstí. Ve vrstvách ze 13. století a z doby hradištní je četnost kostí skotu nižší než četnost kostí prasat, která tvoří celkem 31% nálezů. V nejstarší vrstvě se vyskytují kosti z prasete až z 50%. Určené anatomické části jsou stejné jako u skotu, pouze počet částí hlavy, hlavně čelistí, je vyšší.

Výskyt kostí jelena a srnce dokládá vysoké procento konzumace spárkaté zvěře. Ve vrstvách ze 14. století tvoří 14,5% v 13. stol. 12,5% a v době hradištní dokonce 17% všech určených fragmentů. Tyto skutečnosti svědčí o výrazné doplnění jídelníčku lovnou zvěří. Zastoupení kostí ovce a kozy v celém souboru je poměrně nízké, pouhých 10%. Další součástí bohatého jídelníčku, zvláště pak v 14. a 13. století byly ptáci z čeledi kurovitých. Nejčastěji byla určena kost krkavčí, stehenní a holenní. Dalšími zajímavostmi v souboru jsou prstní články medvěda, tělo rybilho obratle, kosti z přední končetiny bobra a některé lidské kosti.

Ad 2) Skot, jako u jiných výzkumů i zde zůstává nejhodnotněji zastoupeným zvířetem (43,7%). Vyskytují se tu kromě hodnotných částí jako kosti stehenní (kýta), holenní a pažní, také často části lebky, v jednom případě byl popsán i roh. Dlouhé kosti nejsou opracovány. Stopu po řeznickém opracování najdeme pouze na jednom obratli. Ani u prasat není možné prokázat přítomnost kosterních pozůstatků z významných masitých partií (pouze kosti pažní a fragment lopatky - plec). Naopak častější jsou úlomky lebky - čelisti, zuby a obratle. Ovce/koza tvoří početně třetí skupinu konzumovaných domácích zvířat. Několikrát se v nálezu objevují kosti

holenní (zvýšený výskyt), fragmenty lebky, opět koncové části končetin - tedy nepříliš konzumačně žádané, spíše odpadové části zvířecích skeletů. I zde byl určen kozí roh. Také nepříliš běžným druhem v souboru je kůň. Setkáváme se s dobře zachovalými do sebe zapadajícími koncovými články končetiny, metatarsu a zuby. Dvakrát byla určena holenní kost zajíce a první článek chodidlové části končetiny jelena.

Ad 3) Nejčastěji zastoupeným druhem je ovce/koza (27,3%), což nelze považovat za typické. Jmenovaný druh početně dvojnásobně převyšuje obvykle dominantní skot. U ovce/kozy jsou zaznamenány kosterní pozůstatky z jatečně vhodných tělních partií např. lopatka - plec, stehenní kost s pávní (v oblasti stehenního kloubu tzv. acetabulum) - kýta, značný počet žeber - bok, či kosti přední končetiny (pažní, vřetenní a loketní). Podle posouzení velikosti kostí se jedná především o menší zvířata. Pozoruhodná je vyšší přítomnost metakarpů. Rýhy po řeznickém opracování nejsou patrné. Druhým nejčastěji se vyskytujícím druhem je prasce. Skoro 25% z určených kostí, které čítá tento druh zaujímají selata, na nízký věk zvířat poukazují hlavně malé dolní čelisti (obvykle s chrupem), drobné vřetenní kosti, lebeční kůstky a pažní kosti. U prasete se častěji setkáváme, na rozdíl od ostatních zvířat, s částmi lebky i samostatnými zuby. Podle určení typů obratlů na páteři (většinou hrudní a krční část) lze opět hovořit o konzumačně žádaných tělních krajinách (z hlediska masné užitkovosti se jedná o krkovicí a pečení). Dolní části končetin či jiné odpadové partie primárně odstraňované při bourání zvířat se skoro nevyskytují. Až v pořadí třetí jsou v nálezu zastoupeni jedinci skotu. Celkový počet kostí tohoto druhu udávají převažující žebra, spodní části končetin - krajina hlezňová a část paznehtu. Ojedinele lze vidět úlomky lopatky a dlouhých kostí končetin. Početně srovnatelným s předchozím skotem je kur, kde hlavními jsou prsní kost, kosti křídel a končetin. Podle množství femurů a tibiotarsů lze říci, že minimálně jsou přítomni dva jedinci kura domácího v souboru, z hlediska rozlišení pravých a levých nohou. Poslední výraznější složkou celého druhového spektra je malé procento (6%) vyjádřené přítomností lovné zvěře - srnce a jelena. Některé z kostí jsou opracované. Zvláštní místo náleží husce, kachně a zajáci. Četnost výskytu se pohybuje u každého uvedeného druhu do 1%. Jedná se asi o dodatkovou část jídelníčku.

Kosti živočichů jako kočky, psa a krysy byly nejspíše vhozeny do studny (odpadní jámy) za účelem odkluzu nrtvého těla jinak volně se pohybujících druhů v lokalitě. Ve všech třech případech jde podle kosterního nálezu pravděpodobně o jednoho jedince. Zvláštním případem je nález kůstky z končetiny kralujce.

Z předcházejícího popisu vyplývá, že jednotlivé lokality se od sebe liší. Na Chebském hradě byla patrně zpracovávána celá zvířata, neboť se tu vyskytují kosti ze všech částí těla. Jímka v Dominikánské ulici sloužila jako odpadní jáma a při pohledu na určené kosti se lze domnívat, že se jednalo o místo porážky a cenné partie byly distribuovány jinde. U studny ze 14. stol je zajímavý velký počet fragmentů kostí ovcí, koz a prasat, z čehož je patrné, že stravovací návyky na hradě a ve městě se od sebe výrazně odlišovaly.

Diatomární analýzy středověkých a raně novověkých vodohospodářských zařízení v západních a jižních Čechách v roce 2000 (Gutštejn, Chanovice a Cukněstěj)

Jaromír Beneš, Jan Kaštovský a Klára Kubečková (Archeos, Prachatice)

V roce 2000 byly dokončeny u obou byly provedeny diatomární analýzy tří vodohospodářských zařízení v západních a jižních Čechách. Výzkum je dlouhodobým záměrem autorského kolektivu sbírat poznatky o zaniklých vodohospodářských systémech (Beneš 1996, Kaštovský et al. 1999). Využívá metodiku, uplatněnou v případě vimperské vodovodní štol (Beneš - Kaštovský 1998, Beneš - Kaštovský - Majer 1998).

Cisterna, zkoumaná E. Kamenickou na hradě Gutštejně, patří do 15. století. Byla podrobena nejen diatomární analýze, ale i analýze pylu a rostlinných makrozbytků (Kaštovský et al. 2000). Bylo zde nalezeno poměrně pestré druhové spektrum rozsivky. Celkový saprobní index (2,05) ukazuje vodu ve zkoumané nádrži jako beta-mezosaprobní, tj. běžnou terminologií něco jako slušně použitelnou užitkovou vodu současnosti - v případě nouze by jako pitná mohla sloužit také. Nejednalo se však o odpadní jímku. Nález dvou vajíček parazitického červa *Trichiuris trichiura* je ještě v normě, ve vodách odpadního charakteru je jejich počet vyšší o několik řádů. Spíše charakterizuje značnou promořenost středověké populace střevními parazity. pH vody v nádrži se pohybovalo v lehce alkalické oblasti, se zvýšenou hladinou solí (to je běžný obrázek vody v blízkosti intenzivní lidské činnosti - indikátor vyšší salinity je např. velmi hojně nalézáná *Navicula mutica*.) Některé z nalezených druhů (*Navicula mutica*, *N. cineta*, *Pinnularia intermedia* a *Hantzschia amphioxys*) se častěji než v nádržích vyskytují ve vlhkých místech, tj. jejich výskyt naznačuje možnost periodického vyčerpání nádrže. Obsah kyslíku se pohyboval nad 50%, druhy náročnější na čistotu vody a na vysoký obsah kyslíku jsou zastoupeny ve velmi malém počtu (*Navicula shoefeldii*, *Pinnularia intermedia* a *P. borealis*,